

Č i s t k a ve Svazu novinářů.

Ze vzpomínek Jiřího H o c h m a n a vysílá Svobodná Evropa. Čte Václav Patra.

Není to přiměřeně přejít střední květomluvu pro azce, kde by působil věrohodnější jazyk jedrnější, ale nelze zapomínat na to že remaze teprve brní, ale již třetím normalizaci za posledních 35 let. Žadne-li někdo slovo očista už je ze ním představa úplně jiná než jakou by ze ní hledali třeba naši dědečkové. Rudiš proto přípustné ponechat i udalosti o níž bude řeč středně uznané označení, -očista Svazu českých novinářů.

I kd, ž objektivně vzato neznamená, očistu jako spíš delší zaneřádění. Měně být od 19. května 1969, kdy byly zastaveny "Literární listy" a to už po druhé po 21. srpnu 1968 a "Reportér", týdeník Svazu spisovatelů a Svazu novinářů. 10. května 1969 jsme se naposledy shromáždili u šéfredaktora, jenž místo jsme stále rezervovali i po té co musel na nátlak okupantů zmizet z tiskárny. Vytvořili jsme slusinnou sestavu připomínající materiální tablo. Před námi seděl Adolf H r a d e c k ý s Jiřím H a n á k e m a s úsměvem vypařující neoprávněný optimismus, přeráželi fotoreportérům před zraky obsah obálky, které už nikdy nevyšly. Byli jsme tam do jednoho všichni. Bylo nás celkem 11 - počet načmíru chabý pro pojem "rudého Spiegelu", avšak nikdy nás nebylo víc. Nikdo neujel a neutekl, s naivní důvěrou v letopočet jsme tam zůstali.

Zaneclouho s námi zaměstnavatel Svaz novinářů rozvázal pracovní poměr, v té době jsme se stejně všichni již živili jinak. 25. listopadu 1969, přineslo "Rudé právo" krtáku zprávu o tom, že jsme byli všichni vyloučeni z KSČ. Ve smyslu stanov strany však naše členství stejně zaniklo nejméně půl roku před tím, neboť mnozí z nás od příchodu okupantů či od dubnového rozhodnutí jsme neplatili příspěvky. Našez sanžení starý systém nějak rozumně zreformovat vzal konečně za své. Houčný muž ostatně napsal - není tak špatné žít i delší čas v okuplu, špatné je to, když člověk unie jako hlupák. a alespoň toho nas doba te- ty ušetřilá.

Naše členství ve Svazu novinářů uzrálo k řešení v květnu r. 1970. Zde je na místě zaznamenat, že převzetí novinářské organizace novými správci neproběhlo za okolností příliš čistotných. Vedení demokraticky zvolené v roce 1968 opustilo nás bez dlouhého odpořu. Za v továrnách, elektrárnách a jiných pro- tozech se členská r ů j a z v o d n í v ý b o r y bránili mnohem dale. Ale to je už čne- věc postranní. Svaz novinářů převzala malá skupinka pseuđnovinářů ustavená stej- ně jako mužstvomí Želénky. Že doba, ža násobem ~~xxxxxxx~~ obsadilo redakci "Lite- rárních listů", až v září 1967. V a l e n t o v é, N é b l o v é a V a l t e r o v é vystupovali jako stín, odnímuč a snažili se obsadit místnosti v Přílišné ulici, kde stala- ca, bál vratný. Snažili se do tam se vubovat jeden přívětivý přichoďce. Ze setrvačnosti jsme šelto tu - tam chodili na chů, nebo na barek s hořícími do hlubu, kde nám servírky ze stejné setrvačnosti říkaly - pere red- ctore. To už jsme však měli jina zastátní.

Předvolání před zvláštní komisí pro členské stážky po episoval jakási Jan František K é b l o nebo tak, nepředepisoval, jeho jméno tam prostě nepasli strážem. Přijel jsem a tohoto datu a v hlubu jsem se sešel s ostatními členste- li profesionální degradace. V první varce byli v odstatě všichni redaktori "Literárních listů" a "Reportéra" i spolu s ní i i několik delších publicistů z rozličsu, televize a jiných časopisů. Kdo to je ten Něbl, zeptal se kdosi, aby vyřkl všeobecně sdílenou zvědavost. Někdo začal telefonovat, jiní se vypta- vali personálu až konečně vyšlo třečství na světlo boží.

- "To je redaktor "Policejního věstníku", byla odpověď, redigoval jakýsi bulletin Ministerstva vnitra a pro národní výbory. Nevím kdo to byl, kdo vyslovil šé- ňlevu - "přeci našli někoho od fochu".

Řek nás začali volat do 1. patra, kde se akt odbyval, šlo to rychle jako když se očkuje proti neštovicím. Od prvních očištěných kolegů jsme se dověděli, kdo je v příslušné komisí, kromě zmíněného Něbla. Ze prvú - paní k l i m e n t o v á, choť pana Jana k l i m e n t a, jenž se dal k dispozici normalizovenému "Rudému právu", když z něho do jednoho odešla celá kulturní rubrika. Účast paní Klimentové v očištěné komisí vzbudila všeobecnou veselost. Paní Klimentová byla

totíž dlouhá léta známá svou zálibou v tvrdých nápojích. Pro účast v komisi ji však kvalifikoval její manžel, který očišťoval už za Protektorátu. V minulosti mu to poněkud vsdilo takže se nedostal dál než do "Světa sovětů". Jeho doba na něho teprve čekala. Také druhou členku komise odvozoval manžel - byla to paní Tatjana H á j k o v á, choť stranického tajemníka střeřečeského kraje Václava H á j k a. S tiskem měla společně jen to, že její muž byl několik let zástupcem šéfredaktora "Ručého práva". Pokud vím nikdy nic nenapsal, snad jen s výjimkou životopisu pro kádrové dotazníky. V redakcích fungoval spíše jako censor. To je prvá část vzpomínek Jiřího Hochmanského.

P o l i t i k dvojí praxe.

U mikrofonu Svobodné Evropy je Karel Jezdinský.

Dr. Gustav Husák zanechal během své návštěvy ve Finsku dobrý dojem, zejména svým vystupováním. Poskytl na př. rozhovor finským novinářům jímž vešleku otevřeně odpovídal i na některé otevřené otázky. Na př. i o problémech s politickou opozicí v naší zemi. Jinou věcí je, že při tom tvrdil, že československé úřady nikomu nebrání opustit republiku. A že když chce někdo vycestovat na Západ úřady nekládou žádné překážky. I tomu není třeba komentáře. Vysvětluje to však pro československé sdělovací prostředky tentokrát podrobně obsah Husákova rozhovoru s finskými novináři československou veřejnost raději ani neseznámili.

Jis-

Pravdou je, že v té době různí funkcionáři komunistických diktatur jež jezdí do svobodných zemí snaží se přizpůsobit tamním poměrům. Být tu salonní, tu boviální, jak je zapotřebí. Na tom by nebylo nic špatného. Konají prostě jen diplomatický charakter. Ale když si vzpomínám jak u nás před 20 lety vyvolala veselí dvojice Čurčičov-Pulganin. Ty tam byly doby Stalina s jeho nejmilším kábatcem, kterým snad hočlal symbolizovat diktaturu proletariátu a který tmažer nikdy neopustil svou káši, načtož pak směrem k nějakým imperialistům. Čurčičov s Pulganinon však neváhali políbit ruku anglické královně, koupat si nohy v posvátných řekách na rekách a vůbec korat ještě i jiné věci, které se v jejich vlastní zemi neslučovaly s pojmem představitelů proletářského lidu. Čurčičov pak svou šovinistickou kášou, ká se vyznal, veselé se bavil s miliónáři, politikami hvězdní a obchodovateli komerčních polí. A pustil se i do improvizovaného debaty s novináři, které živě přenášela televize. Vzpomínám si co se stalo jezdou v Rusku, když ho při tak zv. kruzne katedře rozhovoru jedne československé buržoazie dostal ze své káše položit jakousi otázku. Kovaloval to za neuvěřitelnou drzost, neboť je věce je nějaké alespoň socialistické - proto pl. Velvyslanectví, netiva kádest, otázky zkontrolované a provinné kášou české lidu.

Také Brežněv, který zúčastnil Čurčičovovu lesem a cestování na své kášince a totéž platilo i o choti pro československé revoluce státní. Intenám k o v o t n e byl známý svou upjatostí a žurnalisty, které nazýval pisálky, nežli příliš v lásce. Zřejmě však jen čona. Při své návštěvě v Kanadě usoudil, že k populárně jeho zjevu přispěje i zcela svobodná tisková konference. A veselé odpovídal na vše, dokonce i jednaru žurnalistovi - exulantovi z Československa. A když jej chtěl někdo varovat, veřejně své radce vyzval, aby se do toho nepletli. Některé věci nezneli kanadané usoudili, že Československo má běžného presidenta

Zdá se dnes již normální, že když přijede na Západ představitel proletářské diktatury, přisbšobí se smokingem a koktejlem, v přípitku pozdraví vznešené dámy při čemž neopokine provolat slávu vlastní komunistické straně, Sovětskému svazu, či celou řadu jiných známých frází. Naučil se to dokonce i ministr Chňoupek. A občas takový vznešený soudruh odpoví dotazy i bez přípravy do televizní kamery či do mikrofonu. Ví velmi dobře jak významnou úlohu hraje v demokracických zemích žurnalistika. není mu jedno co o něm napíší v novinách a že to bere vážně. Ve své vlastní diktatuře se na to může dívat tak trochu s vrchu.